

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 16ης Ιουλίου 2015*

«Προσφυγή ακυρώσεως — Απόφαση του Συμβουλίου που εγκρίνει την έναρξη των διαπραγματεύσεων για τη σύνδεση του συστήματος εμπορίας εκπομπών αερίων θερμοκηπίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης με σύστημα εμπορίας εκπομπών αερίων θερμοκηπίου στην Αυστραλία — Οδηγίες διαπραγματεύσεως — Ειδική επιτροπή — Άρθρα 13, παράγραφος 2, ΣΕΕ, 218, παράγραφοι 2 έως 4, ΣΛΕΕ και 295 ΣΛΕΕ — Θεσμική ισορροπία»

Στην υπόθεση C-425/13,

με αντικείμενο προσφυγή ακυρώσεως δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, που ασκήθηκε στις 24 Ιουλίου 2013,

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους G. Valero Jordana και F. Castillo de la Torre, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

υποστηριζόμενη από:

το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, εκπροσωπούμενο από τους R. Passos και D. Warin, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

παρεμβαίνον,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενου από την K. Michael καθώς και από τους M. Moore και J. P. Hix,

καθού,

υποστηριζόμενου από:

την **Τσεχική Δημοκρατία**, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek, J. Vlácil και E. Ruffer,

το **Βασίλειο της Δανίας**, εκπροσωπούμενο από τους C. Thorning, L. Volck Madsen και U. Melgaard,

την **Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας**, εκπροσωπούμενη από τους T. Henze και B. Beutler,

τη **Γαλλική Δημοκρατία**, εκπροσωπούμενη από τους D. Colas, G. de Bergues και F. Fize καθώς και από την N. Rouam,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

το **Βασίλειο των Κάτω Χωρών**, εκπροσωπούμενο από τις M. Bulterman και M. de Ree,

τη **Δημοκρατία της Πολωνίας**, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,

το **Βασίλειο της Σουηδίας**, εκπροσωπούμενο από τις A. Falk, C. Meyer-Seitz, U. Persson καθώς και από τους E. Karlsson, L. Swedenborg και C. Hagerman,

το **Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας**, εκπροσωπούμενο από την E. Jenkinson και τον M. Holt, επικουρούμενους από τους J. Holmes και B. Kennelly, barristers,

παρεμβαίνοντες,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους B. Σκουρή, Πρόεδρο, K. Lenaerts, αντιπρόεδρο, A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta (εισηγήτρια), M. Pešič, A. Ó Caoimh, C. Vajda, S. Rodin και K. Jürimäe, προέδρους τμήματος, A. Rosas, E. Juhász, J. Malenovský, E. Levits, F. Biltgen και K. Λυκούργο, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Wathelet

γραμματέας: M. Aleksejev, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 6ης Ιανουαρίου 2015,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 17ης Μαρτίου 2015,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με την προσφυγή της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητεί την ακύρωση του άρθρου 2, δεύτερη περίοδος, της αποφάσεως του Συμβουλίου της 13ης Μαΐου 2013, με την οποία εγκρίνεται η έναρξη διαπραγματεύσεων για τη σύνδεση του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της Αυστραλίας, καθώς και του τμήματος A του παραρτήματος της αποφάσεως αυτής (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).

Το νομικό πλαίσιο

Η οδηγία 2003/87/EK

- 2 Η οδηγία 2003/87/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας και την τροποποίηση της οδηγίας 96/61/EK του Συμβουλίου (ΕΕ L 275, σ. 32), όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 2009/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009 (ΕΕ L 140, σ. 63, στο εξής: οδηγία), εκδόθηκε επί τη βάσει του άρθρου 175, παράγραφος 1, ΕΚ. Όπως εκτίθεται στην αιτιολογική σκέψη 5 της ως άνω οδηγίας, σκοπός αυτής είναι να συμβάλει στην αποτελεσματικότερη εκπλήρωση των δεσμεύσεων που ανελήφθησαν από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τα κράτη μέλη της για τη μείωση των ανθρωπογενών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου στο πλαίσιο του πρωτοκόλλου του Κιότο.

- 3 Το άρθρο 1 της οδηγίας ορίζει το αντικείμενό της ως εξής:

«Η παρούσα οδηγία καθιερώνει ένα σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας [...] προκειμένου να προωθήσει τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά τρόπο αποδοτικό από πλευράς κόστους και οικονομικώς αποτελεσματικό.»

- 4 Το άρθρο 25 της οδηγίας, που φέρει τον τίτλο «Σχέσεις με άλλα συστήματα εμπορίας εκπομπών αερίων θερμοκηπίου»:

«1. Θα πρέπει να συναφθούν συμφωνίες με τρίτες χώρες που αναφέρονται στο παράρτημα Β του πρωτοκόλλου του Κιότο και έχουν επικυρώσει το εν λόγω πρωτόκολλο για την αμοιβαία αναγνώριση δικαιωμάτων μεταξύ του κοινοτικού συστήματος και άλλων συστημάτων εμπορίας εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, σύμφωνα με το άρθρο 300 της συνθήκης.

1α. Μπορούν να συνάπτονται συμφωνίες για την αναγνώριση δικαιωμάτων μεταξύ του κοινοτικού συστήματος και συμβατών υποχρεωτικών συστημάτων εμπορίας εκπομπών αερίων θερμοκηπίου με απόλυτα ανώτατα όρια εκπομπών τα οποία έχουν καθιερωθεί σε άλλη χώρα ή σε υπο-ομοσπονδιακές ή περιφερειακές οντότητες.

1β. Μπορούν να συνάπτονται μη δεσμευτικές συμφωνίες με τρίτες χώρες ή υπο-ομοσπονδιακές ή περιφερειακές οντότητες ώστε να προβλέπεται διοικητικός και τεχνικός συντονισμός αναφορικά με δικαιώματα στο πλαίσιο του κοινοτικού συστήματος ή άλλων υποχρεωτικών συστημάτων εμπορίας εκπομπών αερίων θερμοκηπίου με απόλυτα ανώτατα όρια εκπομπών.

2. Όταν συνάπτεται συμφωνία που αναφέρεται στην παράγραφο 1, η Επιτροπή καταρτίζει τις αναγκαίες διατάξεις για την αμοιβαία αναγνώριση δικαιωμάτων στο πλαίσιο της συμφωνίας αυτής. [...]

Ιστορικό της διαφοράς

- 5 Το 2011 η Κοινοπολιτεία της Αυστραλίας ήρθε σε επαφή με την Επιτροπή με σκοπό την έναρξη διμερών διαπραγματεύσεων για τη σύνδεση του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης με το αυστραλιανό σύστημα.
- 6 Η επίσημη σύσταση σχετικά με την έγκριση της ενάρξεως των διαπραγματεύσεων με την Κοινοπολιτεία της Αυστραλίας για τη σύνδεση των εν λόγω συστημάτων εμπορίας συντάχθηκε με βάση το υπόδειγμα της προηγούμενης συστάσεως η οποία αφορούσε τη σύνδεση του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής της Ένωσης με το ελβετικό σύστημα εμπορίας. Η σύσταση εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 24 Ιανουαρίου 2013 και στη συνέχεια διαβιβάστηκε στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατά τη διάρκεια των συζητήσεων στο πλαίσιο της ομάδας εργασίας «Περιβάλλον» του Συμβουλίου, κράτη μέλη ζήτησαν να έχουν μεγαλύτερη συμμετοχή στις διαπραγματεύσεις με την Κοινοπολιτεία της Αυστραλίας από ό,τι προέβλεπε η σύσταση της Επιτροπής. Στις 22 Απριλίου 2013 η ομάδα εργασίας «Περιβάλλον» ενέκρινε, με κάποιες τροποποιήσεις, ένα κείμενο συμβιβασμού.
- 7 Στις 2 Μαΐου 2013 η Επιτροπή διαβίβασε δήλωση για καταχώριση στα πρακτικά, με την οποία αμφισβητούσε ορισμένες πτυχές του σχεδίου αποφάσεως για την έγκριση της ενάρξεως των εν λόγω διαπραγματεύσεων (έγγραφο 8805/13, ADD1). Το Συμβούλιο επίσης προέβη στην από 8 Μαΐου 2013 δήλωση (έγγραφο 8805/13, ADD2).
- 8 Το σχέδιο αυτό αποφάσεως υποβλήθηκε στην επιτροπή των μονίμων αντιπροσώπων (Coreper) και τελικά εγκρίθηκε ως είχε ως σημείο «Α» της ημερήσιας διατάξεως του Συμβουλίου «Γεωργία και Αλιεία» της 13ης Μαΐου 2013.

- 9 Με το άρθρο 1, παράγραφος 1, της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή εξουσιοδοτήθηκε να αρχίσει τις εν λόγω διαπραγματεύσεις εξ ονόματος της Ένωσης.
- 10 Το άρθρο 1, παράγραφος 2, της προσβαλλομένης αποφάσεως προβλέπει ότι η «Επιτροπή θα διεξαγάγει τις εν λόγω διαπραγματεύσεις [...] σύμφωνα με τις διαπραγματευτικές οδηγίες που παρατίθενται στο παράρτημα» της αποφάσεως αυτής.
- 11 Το άρθρο 2, δεύτερη περίοδος, της ως άνω αποφάσεως προβλέπει ότι «η Επιτροπή ενημερώνει γραπτώς το Συμβούλιο σχετικά με την πορεία των διαπραγματεύσεων μετά από κάθε διαπραγματευτικό γύρο και, οπωσδήποτε, τουλάχιστον ανά τρίμηνο».
- 12 Στο παράρτημα της εν λόγω αποφάσεως, οι οδηγίες διαπραγματεύσεως (έγγραφο 8568/13, ADD1) προς την Επιτροπή είναι διατυπωμένες στο τμήμα Α ως εξής:

«Α. Διαπραγματευτική διαδικασία

1. Η Επιτροπή διεξάγει διαπραγματεύσεις σύμφωνα με την εν ισχύ συναφή νομοθεσία της Ένωσης. Όπου ενδείκνυται, καθορίζονται λεπτομερείς διαπραγματευτικές θέσεις της Ένωσης, στο πλαίσιο της ειδικής επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 1, [παράγραφος] 2, ή στο πλαίσιο του Συμβουλίου. Η Ομάδα «Περιβάλλον» ορίζεται ως ειδική επιτροπή για να επικουρήσει την Επιτροπή στο έργο αυτό. Το κράτος μέλος το οποίο ασκεί την Προεδρία του Συμβουλίου διοργανώνει τις συνεδριάσεις της ειδικής επιτροπής και ασκεί χρέη προέδρου.
 2. Οι διαπραγματεύσεις πρέπει να προετοιμάζονται αρκετά έγκαιρα. Προς τούτο, η Επιτροπή ενημερώνει το Συμβούλιο για το προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα και τα υπό διαπραγμάτευση θέματα και διαβιβάζει τα συναφή έγγραφα το ταχύτερο δυνατό, προκειμένου τα μέλη της ειδικής επιτροπής να έχουν στη διάθεσή τους εύλογο χρονικό διάστημα ώστε να προετοιμασθούν σωστά για τις επόμενες διαπραγματεύσεις.
 3. Πριν από κάθε διαπραγματευτική συνεδρία διεξάγεται συνεδρίαση [στο πλαίσιο της] ειδικ[ής] επιτροπ[ής], ούτως ώστε να καθορισθούν τα βασικά ζητήματα και οι διαπραγματευτικές θέσεις ή κατευθυντήριες γραμμές, κατά περίπτωση. Όπου ενδείκνυται, η επιτροπή για την κλιματική αλλαγή μπορεί να παράσχει κατευθυντήριες γραμμές για ειδικές τεχνικές πτυχές των διαπραγματεύσεων σύνδεσης, υπό την προϋπόθεση ότι έχει ληφθεί προηγουμένως η άδεια της ειδικής επιτροπής.
 4. Η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο έκθεση σχετικά με την έκβαση των διαπραγματεύσεων μετά από κάθε διαπραγματευτική συνεδρία και, εν πάση περιπτώσει, τουλάχιστον, ανά τρίμηνο. Η Επιτροπή αναφέρει στο Συμβούλιο τα σημαντικά προβλήματα που ανακύπτουν κατά τις διαπραγματεύσεις και ζητεί επ' αυτών τη γνώμη της ειδικής επιτροπής.»
- 13 Στο τμήμα Β των ως άνω οδηγιών διαπραγματεύσεως εκτίθενται το περιεχόμενο και η έκταση των διαπραγματεύσεων.
 - 14 Το δεύτερο εδάφιο της δηλώσεως του Συμβουλίου της 8ης Μαΐου 2013, περί του σχεδίου αποφάσεως για την έναρξη των διαπραγματεύσεων, εκθέτει τα εξής:

«Η σύσταση της ειδικής επιτροπής που προβλέπεται στο άρθρο 218, [παράγραφος] 4, της ΣΛΕΕ σημαίνει ότι η επιτροπή [...] έχει την εντολή να παρακολουθεί τη διεξαγωγή των διαπραγματεύσεων και να καθοδηγεί το διαπραγματευτή, έχοντας υπόψη τις διαπραγματευτικές οδηγίες που ενέκρινε το Συμβούλιο.»

- 15 Η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή στις 15 Μαΐου 2013.

Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου και τα αιτήματα των διαδίκων

- 16 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:
- να ακυρώσει το άρθρο 2, δεύτερη περίοδος, της προσβαλλομένης απόφασης καθώς και το τμήμα Α του παραρτήματος αυτής·
 - επικουρικώς, να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση και να διατηρήσει σε ισχύ τα αποτελέσματά της σε περίπτωση που ακυρωθεί εξ ολοκλήρου, και
 - να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα.
- 17 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 7 Οκτωβρίου 2013, το Συμβούλιο ζήτησε από το Δικαστήριο, βάσει του άρθρου 151 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, να «αποσυρθούν από τη δικογραφία» η προσβαλλόμενη απόφαση και οι οδηγίες διαπραγματεύσεως, καθώς και τα αποσπάσματα του δικογράφου της προσφυγής της Επιτροπής στα οποία παρατίθενται οι εν λόγω οδηγίες. Το Συμβούλιο ζήτησε επίσης από το Δικαστήριο να λάβει τα μέτρα που θα κρίνει κατάλληλα ώστε να εξασφαλίσει ότι το περιεχόμενο των οδηγιών διαπραγματεύσεως «δεν θα δημοσιοποιηθεί» και ότι η φύση των οδηγιών αυτών «δεν θα δύναται να συναχθεί από τα δημόσια έγγραφα του Δικαστηρίου».
- 18 Η αίτηση αυτή του Συμβουλίου απορρίφθηκε με τη διάταξη Επιτροπή κατά Συμβουλίου (C-425/13, EU:C:2014:91).
- 19 Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο οποίο επιτράπηκε, με απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου της 13ης Φεβρουαρίου 2014, να παρέμβει υπέρ της Επιτροπής, ζητεί να γίνουν δεκτά τα αιτήματά της.
- 20 Το Συμβούλιο ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή ή, σε περίπτωση ακυρώσεως της προσβαλλομένης απόφασης, να μη διατηρήσει σε ισχύ τα αποτελέσματά της, και να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- 21 Το Βασίλειο της Δανίας, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, η Δημοκρατία της Πολωνίας και το Βασίλειο της Σουηδίας, στους οποίους επιτράπηκε, με απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου της 13ης Φεβρουαρίου 2014, να παρέμβουν υπέρ του Συμβουλίου, ζητούν από το Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή.
- 22 Η Τσεχική Δημοκρατία και η Γαλλική Δημοκρατία, στις οποίες επιτράπηκε, με απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου της 13ης Φεβρουαρίου 2014, να παρέμβουν υπέρ του Συμβουλίου, ζητούν από το Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή και να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- 23 Το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, στο οποίο επιτράπηκε, με απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου της 13ης Φεβρουαρίου 2014, να παρέμβει υπέρ του Συμβουλίου, ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει εξ ολοκλήρου την προσφυγή και, σε περίπτωση που δεχθεί την προσφυγή εν όλω ή εν μέρει, να μη διατηρήσει σε ισχύ τα αποτελέσματα της προσβαλλομένης απόφασης.

Επί της προσφυγής

Επί του παραδεκτού

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

- 24 Το Συμβούλιο προβάλλει το अपαράδεκτο της προσφυγής της Επιτροπής καθόσον βάλλει κατά του τμήματος Α του παραρτήματος της προσβαλλομένης αποφάσεως, στο οποίο περιέχονται οι επίδικες οδηγίες διαπραγματεύσεως. Υποστηρίζει ότι, στο πλαίσιο άλλων διαφορών μεταξύ θεσμικών οργάνων, η Επιτροπή είχε εκτιμήσει ότι τέτοιες οδηγίες διαπραγματεύσεως δεν είχαν χαρακτήρα δεσμευτικών πράξεων.
- 25 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η εκτίμηση ότι οι οδηγίες διαπραγματεύσεως δεν έχουν δεσμευτική ισχύ δεν σημαίνει ότι αυτές δεν παράγουν έννομα αποτελέσματα. Κατά το μέτρο που το Συμβούλιο εξέθεσε σαφώς ότι οι επίδικες οδηγίες διαπραγματεύσεως είναι δεσμευτικές για την Επιτροπή, η προσφυγή της Επιτροπής είναι παραδεκτή.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 26 Υπενθυμίζεται ότι πρέπει να παρέχεται δυνατότητα ασκήσεως προσφυγής ακυρώσεως κατά όλων των μέτρων που λαμβάνονται από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, ανεξαρτήτως της φύσεως ή της μορφής τους, εφόσον σκοπούν στην παραγωγή εννόμων αποτελεσμάτων (βλ. απόφαση Επιτροπή κατά Συμβουλίου, C-28/12, EU:C:2015:282, σκέψη 14 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 27 Προκειμένου να κριθεί αν τέτοια μέτρα παράγουν έννομα αποτελέσματα, πρέπει να ληφθεί υπόψη η ουσία τους (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, C-147/96, EU:C:2000:335, σκέψη 27).
- 28 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι απόφαση που εκδόθηκε επί τη βάσει του άρθρου 218, παράγραφοι 3 και 4, ΣΛΕΕ παράγει έννομα αποτελέσματα στις σχέσεις μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών της, καθώς και μεταξύ των θεσμικών οργάνων της Ένωσης (βλ. απόφαση Επιτροπή κατά Συμβουλίου, C-114/12, EU:C:2014:2151, σκέψη 40).
- 29 Εν προκειμένω, το τμήμα Α του παραρτήματος της προσβαλλομένης αποφάσεως, που περιέχει τις επίδικες οδηγίες διαπραγματεύσεως, περιγράφει συγκεκριμένη και λεπτομερή διαδικασία για τη διαπραγμάτευση της σκοπούμενης συμφωνίας, διαδικασία την οποία το Συμβούλιο είχε προδήλως την πρόθεση να επιβάλει στην Επιτροπή, όπως προκύπτει και από το άρθρο 1, παράγραφος 2, της ως άνω αποφάσεως.
- 30 Το εν λόγω τμήμα Α δύναται επομένως να παραγάγει έννομα αποτελέσματα.
- 31 Κατά συνέπεια, η προσφυγή είναι παραδεκτή.

Επί της ουσίας

- 32 Προς στήριξη της προσφυγής της, η Επιτροπή προβάλλει δύο λόγους. Ο πρώτος λόγος, σχετικά με τη λεπτομερή διαδικασία που προβλέπεται στο τμήμα Α των οδηγιών διαπραγματεύσεως, αντλείται από παράβαση του άρθρου 13, παράγραφος 2, ΣΕΕ, του άρθρου 218, παράγραφοι 2 έως 4, ΣΛΕΕ και του άρθρου 295 ΣΛΕΕ, καθώς και της αρχής της θεσμικής ισορροπίας. Ο δεύτερος λόγος, που αφορά την

πρόβλεψη, στην προσβαλλόμενη απόφαση, ότι «καθορίζονται λεπτομερείς διαπραγματευτικές θέσεις της Ένωσης» από την ειδική επιτροπή ή το Συμβούλιο, αντλείται από παράβαση του άρθρου 13, παράγραφος 2, ΣΕΕ και του άρθρου 218 ΣΛΕΕ καθώς και της αρχής της θεσμικής ισορροπίας.

- 33 Το Δικαστήριο κρίνει σκόπιμη τη συνεξέταση των δύο αυτών λόγων.

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

- 34 Η Επιτροπή εκθέτει ότι οι διαπραγματεύσεις για διεθνείς συμφωνίες σε τομείς που δεν αφορούν κατά κύριο λόγο ή αποκλειστικά την κοινή εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της. Ο ρόλος της ως διαπραγματευτή στον τομέα αυτό δεν μπορεί να αμφισβητείται από τα άλλα θεσμικά όργανα της Ένωσης. Μολονότι η Συνθήκη ΛΕΕ απένειμε στο Συμβούλιο την εξουσία να εγκρίνει την έναρξη τέτοιων διαπραγματεύσεων, το Συμβούλιο δεν διαθέτει την εξουσία να διευρύνει το περιεχόμενο των οδηγιών διαπραγματεύσεως εισάγοντας διατάξεις που δεν συνδέονται άμεσα με τη διαπραγμάτευση με το ενδιαφερόμενο τρίτο κράτος.
- 35 Η Επιτροπή κρίνει ότι η εξουσία για τη θέσπιση οδηγιών διαπραγματεύσεως δεν συμπεριλαμβάνει την εξουσία καθορισμού των λεπτομερών όρων διεξαγωγής της διαπραγματεύσεως, εφόσον οι εν λόγω οδηγίες πρέπει να καθορίσουν μόνο τις στρατηγικές επιλογές και τους επί της ουσίας στόχους που πρέπει να επιδιωχθούν κατά τις διαπραγματεύσεις.
- 36 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η λεπτομερής διαδικασία διαπραγματεύσεως η οποία προβλέπεται στο τμήμα Α του παραρτήματος της προσβαλλομένης αποφάσεως έχει ως συνέπεια την ανάθεση νέων αρμοδιοτήτων στο Συμβούλιο, σε αντίθεση με τα όσα προβλέπονται στο άρθρο 218, παράγραφοι 2 έως 4, ΣΛΕΕ. Το Συμβούλιο, εισάγοντας μονομερώς μια τέτοια διαδικασία, επιβάλλει στην Επιτροπή υποχρεώσεις οι οποίες δεν συμβιβάζονται με τις εν λόγω διατάξεις.
- 37 Η Επιτροπή εκτιμά ότι το Συμβούλιο παρέβη επίσης το άρθρο 13, παράγραφος 2, ΣΕΕ καθώς και την αρχή της θεσμικής ισορροπίας διευρύνοντας, με τις επίδικες οδηγίες διαπραγματεύσεως, τις αρμοδιότητες που του ανατίθενται από τις Συνθήκες.
- 38 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι μπορεί μεν να είναι χρήσιμο για τα θεσμικά όργανα να οργανώσουν τις πρακτικές λεπτομέρειες της συνεργασίας τους, αλλά μια τέτοια συνεργασία πρέπει να λαμβάνει χώρα, κατά το άρθρο 295 ΣΛΕΕ, μέσω διοργανικών συμφωνιών. Εν προκειμένω, εφόσον δεν έχει συναφθεί τέτοια συμφωνία, το Συμβούλιο, θεσπίζοντας το τμήμα Α του παραρτήματος της προσβαλλομένης αποφάσεως, παρέβη και το άρθρο 295 ΣΛΕΕ.
- 39 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, βάσει του εν λόγω τμήματος Α, το Συμβούλιο έχει αποφασιστικό ρόλο κατά τη διαπραγμάτευση. Το τμήμα αυτό προβλέπει, ειδικότερα, ότι απόκειται στην ειδική επιτροπή του άρθρου 218, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ ή στο Συμβούλιο, υπό ορισμένες συνθήκες, να καθορίσουν «λεπτομερείς διαπραγματευτικές θέσεις της Ένωσης», οι οποίες θα είναι δεσμευτικές για την Επιτροπή. Οι Συνθήκες δεν απονέμουν όμως άμεση εξουσία λήψεως αποφάσεων κατά τις διαπραγματεύσεις στην ως άνω επιτροπή ή στο Συμβούλιο, δεδομένου ότι η Επιτροπή διαθέτει συναφώς πλήρη αρμοδιότητα. Η ειδική επιτροπή είναι απλώς όργανο συμβουλευτικής υποστηρίξεως του διαπραγματευτή.
- 40 Κατά την Επιτροπή, απόκειται στην ίδια να καθορίσει τους όρους της διαβουλεύσεως με την ειδική επιτροπή την οποία ορίζει το Συμβούλιο βάσει του άρθρου 218, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ. Η διάταξη αυτή απονέμει στην ειδική επιτροπή συμβουλευτικό μόνο ρόλο, δεδομένου ότι οι διαπραγματεύσεις πρέπει να διεξάγονται απλώς «σε διαβούλευση με» την εν λόγω ειδική επιτροπή. Μολονότι η ως άνω επιτροπή μπορεί να εκφράσει την άποψή της ως προς τις διάφορες παραμέτρους της

διαπραγματεύσεως, η Επιτροπή εκτιμά ότι οι οδηγίες διαπραγματεύσεως, επιτρέποντας στην εν λόγω επιτροπή ή στο Συμβούλιο να υιοθετήσουν «λεπτομερείς διαπραγματευτικές θέσεις της Ένωσης», οι οποίες θα είναι κατά συνέπεια δεσμευτικές για την Επιτροπή, αντιβαίνουν στο άρθρο 218 ΣΛΕΕ.

- 41 Η Επιτροπή επισημαίνει, τέλος, ότι τα στοιχεία της προσβαλλομένης αποφάσεως των οποίων ζητείται η ακύρωση μπορούν να αποσπασθούν από το υπόλοιπο μέρος της και ότι, κατά συνέπεια, είναι δυνατή η μερική ακύρωση της ως άνω αποφάσεως. Εν πάση περιπτώσει, μια τέτοια μερική ακύρωση δεν θα επηρέαζε τον διορισμό της ειδικής επιτροπής.
- 42 Το Κοινοβούλιο συμφωνεί με την επιχειρηματολογία της Επιτροπής. Εκθέτει ότι η Συνθήκη ΛΕΕ δεν παρέχει την εξουσία στο Συμβούλιο να θεσπίζει μονομερώς νέες διαδικαστικές λεπτομέρειες της διαπραγματεύσεως οι οποίες επιβάλλονται στον διαπραγματευτή. Σε μια τέτοια περίπτωση θα θίγονταν τόσο οι αρμοδιότητες της Επιτροπής ως διαπραγματευτή όσο και οι αρμοδιότητες του Κοινοβουλίου.
- 43 Το Κοινοβούλιο παρατηρεί ακόμη ότι, κατά το άρθρο 13, παράγραφος 2, ΣΕΕ, κάθε θεσμικό όργανο οφείλει να δρα εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων του και τηρουμένης της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας.
- 44 Το Κοινοβούλιο διευκρινίζει ότι δεν είναι εξουσιοδοτημένο ούτε το ίδιο ούτε το Συμβούλιο, στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων, να διαδραματίζουν κατά τρόπο ενεργό έναν αυτοτελή πρωταγωνιστικό ρόλο σφετεριζόμενα τα προνόμια του διαπραγματευτή. Ιδίως, το Συμβούλιο δεν μπορεί να αναλάβει, ιδίω ονόματι ή στο όνομα της ειδικής επιτροπής την οποία έχει ορίσει, ρόλο λήψεως αποφάσεων κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων.
- 45 Το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι η εξουσία θεσπίσεως οδηγιών διαπραγματεύσεως στο πλαίσιο εξουσιοδοτήσεως της Επιτροπής να διαπραγματευθεί διεθνή συμφωνία εξ ονόματος της Ένωσης, η οποία αναγνωρίζεται στο Συμβούλιο από το άρθρο 218, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ, δεν μπορεί να νοείται υπό την έννοια ότι του στερεί τη δυνατότητα να καθορίσει και τις διαδικαστικές λεπτομέρειες στο πλαίσιο των οποίων πρέπει να διεξαχθεί η διαπραγμάτευση. Ειδικότερα, οποιαδήποτε άλλη ερμηνεία του άρθρου 218, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ θα καθιστούσε τη διάταξη αυτή άνευ πρακτικής αποτελεσματικότητας.
- 46 Η Τσεχική Δημοκρατία, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η Γαλλική Δημοκρατία, η Δημοκρατία της Πολωνίας, το Βασίλειο της Σουηδίας καθώς και το Ηνωμένο Βασίλειο συμφωνούν με το επιχείρημα αυτό του Συμβουλίου και επισημαίνουν ότι το γράμμα του άρθρου 218, παράγραφοι 2 έως 4, ΣΛΕΕ δεν προβλέπει περιορισμούς όσον αφορά τη θέσπιση τέτοιων οδηγιών ούτε εμποδίζει να προβλεφθούν από τις οδηγίες αυτές διαδικαστικοί κανόνες, ιδίως σε ό,τι αφορά τους όρους διαβουλεύσεως με την ειδική επιτροπή.
- 47 Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η Γαλλική Δημοκρατία και το Ηνωμένο Βασίλειο εκτιμούν επίσης ότι η εξουσία να απευθύνονται οδηγίες διαπραγματεύσεως στην Επιτροπή περιλαμβάνει και την εξουσία καθορισμού των διαδικαστικών απαιτήσεων της διαπραγματεύσεως προκειμένου να εξασφαλίζεται η κατά το άρθρο 13, παράγραφος 2, ΣΕΕ καλόπιστη συνεργασία μεταξύ των θεσμικών οργάνων, καθώς και η τήρηση της θεσμικής ισορροπίας.
- 48 Το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι είναι δικό του έργο να εκτιμήσει, όταν εκδίδει απόφαση με την οποία εγκρίνει την έναρξη διαπραγματεύσεων και ορίζει τον διαπραγματευτή, αν είναι ενδεδειγμένο, ή ακόμη απαραίτητο, να συμπεριλάβει στις οδηγίες διαπραγματεύσεως υποδείξεις σχετικά με τον ρόλο που ανατίθεται στο κάθε θεσμικό όργανο καθώς και τις διαδικαστικές λεπτομέρειες βάσει των οποίων πρέπει να διεξαχθεί η διαπραγμάτευση. Πρόκειται για απόρροια του δικαιώματός του να αποφασίσει αν πρέπει ή όχι να χορηγήσει την έγκριση αυτή.

- 49 Το Συμβούλιο διευκρινίζει ότι οι διαδικαστικές λεπτομέρειες που περιλαμβάνονται στις επίδικες οδηγίες διαπραγματεύσεως αφορούν αποκλειστικώς τις σχέσεις μεταξύ της Επιτροπής, ως διαπραγματευτή, του Συμβουλίου, ως θεσμικού οργάνου που παρέχει την άδεια διαπραγματεύσεως διεθνούς συμφωνίας και υπογραφής αυτής, και της ειδικής επιτροπής την οποία μπορεί να ορίσει το Συμβούλιο προκειμένου να παρακολουθήσει τις διαπραγματεύσεις.
- 50 Το Συμβούλιο εκτιμά ότι οι ως άνω διαδικαστικές λεπτομέρειες των οδηγιών διαπραγματεύσεως δεν αγνοούν τον ρόλο που αντιστοιχεί σε κάθε θεσμικό όργανο ούτε την ισορροπία που έχει διαμορφωθεί μεταξύ των οργάνων αυτών από τις Συνθήκες. Ειδικότερα, τέτοιες διαδικαστικές λεπτομέρειες απλώς απεικονίζουν τον τρόπο με τον οποίο τα θεσμικά όργανα οφείλουν να υλοποιήσουν την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας στο πλαίσιο διεθνών διαπραγματεύσεων.
- 51 Η Τσεχική Δημοκρατία, το Βασίλειο της Δανίας και το Βασίλειο της Σουηδίας συντάσσονται με το επιχείρημα του Συμβουλίου περί ενεργού ρόλου του κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων για διεθνή συμφωνία. Η αρμοδιότητα του Συμβουλίου για τη θέσπιση οδηγιών διαπραγματεύσεως και το γεγονός ότι η Επιτροπή οφείλει να διεξαγάγει τις διαπραγματεύσεις σε διαβούλευση με ειδική επιτροπή, κατά το άρθρο 218, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ, συνεπάγονται διαρκή συντονισμό και μόνιμο διάλογο μεταξύ της Επιτροπής και του Συμβουλίου, χωρίς η διαδικασία αυτή να περιορίζεται σε συγκεκριμένο στάδιο των διαπραγματεύσεων.
- 52 Συναφώς, η Δημοκρατία της Πολωνίας παρατηρεί ότι μόνον η επίτευξη στις διαπραγματεύσεις αποτελέσματος αποδεκτού από το Συμβούλιο μπορεί να οδηγήσει στην υπογραφή και στη σύναψη της συμφωνίας εξ ονόματος της Ένωσης. Κατά συνέπεια, είναι απαραίτητο να μπορεί το Συμβούλιο, τη στιγμή που παρέχει την άδεια στον διαπραγματευτή, να θέσει επίσης όρια και να προσδιορίσει τους όρους υπό τους οποίους θα διεξαχθούν οι διαπραγματεύσεις. Πρέπει κατά συνέπεια να αποτραπεί το ενδεχόμενο το αποτέλεσμα αυτό να μην μπορεί να γίνει αποδεκτό από το Συμβούλιο και η άρνηση εγκρίσεως του σχεδίου τελικής συμφωνίας να έχει επίπτωση στις σχέσεις με την άλλη πλευρά. Κατά συνέπεια, η εξουσία του Συμβουλίου να παρακολουθεί ενεργά τις διαπραγματεύσεις έχει μόνιμο χαρακτήρα και δεν περιορίζεται απλώς στη θέσπιση διαπραγματευτικών οδηγιών που προσαρτώνται στην απόφαση με την οποία εγκρίνεται η έναρξη των διαπραγματεύσεων.
- 53 Το Συμβούλιο εκτιμά ότι η Επιτροπή οφείλει να διεξαγάγει τις διαπραγματεύσεις εντός των ορίων της εντολής που της έχει δοθεί από το Συμβούλιο. Οι θέσεις που καθορίζονται στο πλαίσιο της ειδικής επιτροπής νοούνται ως συγκεκριμένη έκφραση των οδηγιών διαπραγματεύσεως του Συμβουλίου και, υπ' αυτήν την έννοια, έχουν ως σκοπό να συνδράμουν τον διαπραγματευτή διευκρινίζοντας τις απόψεις τις οποίες επικροτεί το Συμβούλιο. Στην Επιτροπή απόκειται να καθορίσει τον τρόπο με τον οποίο θα διαπραγματευθεί, ακολουθώντας τις κατευθυντήριες γραμμές της ειδικής επιτροπής, είτε αυτές έχουν τη μορφή προφορικών οδηγιών είτε τη μορφή θέσεων που εκτίθενται σε έγγραφα.
- 54 Το Συμβούλιο διευκρινίζει ότι ο καθορισμός διαπραγματευτικών θέσεων στο πλαίσιο της ειδικής επιτροπής έχει σκοπό να καθοδηγήσει τον διαπραγματευτή λαμβανομένων υπόψη των οδηγιών διαπραγματεύσεως. Οι θέσεις αυτές δεν μπορούν να νοηθούν υπό την έννοια ότι συνεπάγονται υποχρέωση της Επιτροπής να επιτύχει το συνιστώμενο αποτέλεσμα ως προς όλες τις καθοριζόμενες σε αυτές κατευθυντήριες γραμμές.
- 55 Συναφώς, η Τσεχική Δημοκρατία, η Γαλλική Δημοκρατία και το Ηνωμένο Βασίλειο υπογραμμίζουν τη δυνατότητα την οποία έχει το Συμβούλιο να καθορίσει τους όρους διαβουλεύσεως με την ειδική επιτροπή. Εξάλλου, καθόσον προβλέπεται, στο τμήμα Α του παραρτήματος της προσβαλλομένης αποφάσεως, που περιέχει τις επίδικες οδηγίες διαπραγματεύσεως, ότι η ειδική επιτροπή ή το Συμβούλιο μπορούν να θεσπίσουν «λεπτομερείς διαπραγματευτικές θέσεις», οι εν λόγω οδηγίες απλώς υπενθυμίζουν το δικαίωμα του Συμβουλίου να αποσαφηνίζει τις οδηγίες αυτές ανά πάσα στιγμή καθώς και τον ρόλο με τον οποίο είναι επιφορτισμένη η ειδική επιτροπή.

- 56 Επί του σημείου αυτού, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας προσθέτει ότι η «εμπειρογνωμοσύνη» των κρατών μελών στον τομέα τον οποίο αφορά η εν λόγω συμφωνία δεν θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί επαρκώς αν η Επιτροπή επιτύγχανε να επιβάλει τη βούλησή της να δραστηριοποιηθεί στο πλαίσιο διαπραγματεύσεων κατά τρόπο εντελώς αυτόνομο και χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις παρατηρήσεις της ειδικής επιτροπής.
- 57 Το Συμβούλιο απορρίπτει επίσης το επιχείρημα που αντλείται από τη μη σύναψη διοργανικής συμφωνίας για τις διαδικαστικές λεπτομέρειες, κατά το άρθρο 295 ΣΛΕΕ, διότι μια τέτοια συμφωνία θα αφορούσε όχι μόνον την Επιτροπή και το Συμβούλιο, αλλά και το Κοινοβούλιο, πράγμα που θα αντέβαινε στην ισορροπία μεταξύ των θεσμικών οργάνων την οποία κατοχυρώνει το άρθρο 218 ΣΛΕΕ.
- 58 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από το Ηνωμένο Βασίλειο, επισημαίνει, τέλος, ότι αποκλείεται μερική ακύρωση ως προς το άρθρο 2, δεύτερη περίοδος, της προσβαλλομένης αποφάσεως και το τμήμα Α του παραρτήματος αυτής, δεδομένου ότι αυτή θα τροποποιούσε εκ βάθρων το συνολικό περιεχόμενο της εγκρίσεως της διαπραγματεύσεως. Από τη διάρθρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως και του παραρτήματός της προκύπτει ότι η καθεμία από τις διατάξεις αυτές εντάσσεται σε ένα αδιαίρετο σύνολο.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 59 Η υπό κρίση προσφυγή αφορά, αφενός, το άρθρο 2, δεύτερη περίοδος, της προσβαλλομένης αποφάσεως και, αφετέρου, το τμήμα Α του παραρτήματος της εν λόγω αποφάσεως. Οι δύο αυτές πτυχές της προσφυγής πρέπει να εξετασθούν διαδοχικά.
- 60 Πρώτον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η κατά το άρθρο 2, δεύτερη περίοδος, της προσβαλλομένης αποφάσεως υποχρέωση κατά την οποία «η Επιτροπή ενημερώνει γραπτώς το Συμβούλιο σχετικά με την πορεία των διαπραγματεύσεων μετά από κάθε διαπραγματευτικό γύρο και, οπωσδήποτε, τουλάχιστον ανά τρίμηνο», αντιβαίνει στο άρθρο 218, παράγραφοι 2 και 4, ΣΛΕΕ, στο άρθρο 13, παράγραφος 2, ΣΕΕ και στην αρχή της θεσμικής ισορροπίας, καθώς και στο άρθρο 295 ΣΛΕΕ.
- 61 Εφόσον το άρθρο 218, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ συνιστά, στην υπό κρίση διαφορά, τον βασικό κανόνα ο οποίος διέπει την οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων που ανατίθενται, αντιστοίχως, στο Συμβούλιο και στην ειδική επιτροπή καθώς και στην Επιτροπή, ο προβαλλόμενος λόγος ακυρώσεως πρέπει, καταρχάς, να εκτιμηθεί βάσει της διατάξεως αυτής.
- 62 Συναφώς, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι το άρθρο 218 ΣΛΕΕ συνιστά, όσον αφορά τη σύναψη διεθνών συνθηκών, αυτοτελή και γενικό κανόνα συνταγματικής σπουδαιότητας, καθόσον παρέχει στα θεσμικά όργανα της Ένωσης συγκεκριμένες αρμοδιότητες. Αποσκοπώντας στην επίτευξη ισορροπίας μεταξύ των οργάνων αυτών, η ως άνω διάταξη προβλέπει, ειδικότερα, ότι οι συμφωνίες μεταξύ της Ένωσης και ενός ή περισσότερων τρίτων κρατών αποτελούν αντικείμενο διαπραγματεύσεως από την Επιτροπή, τηρουμένων των οδηγιών τις οποίες παρέχει σχετικώς το Συμβούλιο με απόφασή του, και εν συνεχεία συνάπτονται από το Συμβούλιο, είτε κατόπιν εγκρίσεως του Κοινοβουλίου είτε μετά από διαβούλευση με αυτό. Η αρμοδιότητα συνάψεως τέτοιων συμφωνιών απονέμεται πάντως στο Συμβούλιο υπό την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων που αναγνωρίζονται, στον τομέα αυτό, στην Επιτροπή (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση Γαλλία κατά Επιτροπής, C-327/91, EU:C:1994:305, σκέψη 28).
- 63 Εξάλλου, το άρθρο 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ προβλέπει ότι, πλην της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας και άλλων περιπτώσεων που προβλέπονται στις Συνθήκες, η Επιτροπή εξασφαλίζει την εξωτερική εκπροσώπηση της Ένωσης.

- 64 Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων αυτών, το Συμβούλιο και η Επιτροπή υποχρεούνται πάντως να τηρούν το άρθρο 13, παράγραφος 2, δεύτερη περίοδος, ΣΕΕ, το οποίο προβλέπει ότι «[τ]α θεσμικά όργανα συνεργάζονται μεταξύ τους καλή τη πίστει». Η συνεργασία αυτή έχει ιδιαίτερη σημασία σε ό,τι αφορά τη διεθνή δράση της Ένωσης, δεδομένου ότι η δράση αυτή θέτει σε κίνηση μια διαδικασία στενού συντονισμού και διαβουλεύσεως μεταξύ των θεσμικών οργάνων της Ένωσης.
- 65 Εξάλλου, το άρθρο 218, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ προβλέπει ότι, σε περίπτωση που το Συμβούλιο έχει ορίσει ειδική επιτροπή, οι διαπραγματεύσεις πρέπει να διεξάγονται σε διαβούλευση με την ως άνω επιτροπή.
- 66 Στην περίπτωση αυτή, που είναι και η περίπτωση της υπό κρίση υποθέσεως, η Επιτροπή οφείλει να παράσχει στην ως άνω ειδική επιτροπή όλα τα απαραίτητα στοιχεία προκειμένου η επιτροπή αυτή να παρακολουθήσει την εξέλιξη των διαπραγματεύσεων, όπως είναι, μεταξύ άλλων, οι αναγγελθείσες κατευθυντήριες γραμμές και οι προβληθείσες θέσεις των άλλων μερών καθ' όλη τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων. Μόνο κατ' αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζεται η δυνατότητα της ειδικής επιτροπής να διατυπώσει γνώμες και υποδείξεις για τη διαπραγμάτευση.
- 67 Δεδομένων των διαφορετικών αρμοδιοτήτων τις οποίες έχουν τα θεσμικά όργανα κατά τη διαπραγμάτευση και τη σύναψη των κατά το άρθρο 218 ΣΛΕΕ συμφωνιών, είναι δυνατόν να απαιτηθεί από την Επιτροπή να παράσχει τα στοιχεία αυτά και στο Συμβούλιο. Ειδικότερα, είναι σκόπιμο να έχει το Συμβούλιο στη διάθεσή του τις εν λόγω πληροφορίες προκειμένου να κατανοήσει την εξέλιξη των διαπραγματεύσεων για την κατάρτιση ενός σχεδίου συμφωνίας το οποίο θα υποβληθεί στο ίδιο προς έγκριση.
- 68 Κατά συνέπεια, η υποχρέωση η οποία διαλαμβάνεται στο άρθρο 2, δεύτερη περίοδος, της προσβαλλομένης αποφάσεως, που προβλέπει ότι «η Επιτροπή ενημερώνει γραπτώς το Συμβούλιο σχετικά με την πορεία των διαπραγματεύσεων μετά από κάθε διαπραγματευτικό γύρο και, οπωσδήποτε, τουλάχιστον ανά τρίμηνο», πρέπει να θεωρείται σύμφωνη προς το άρθρο 218, παράγραφοι 2 και 4, ΣΛΕΕ.
- 69 Όσον αφορά, εν συνεχεία, την προβαλλόμενη παράβαση του άρθρου 13, παράγραφος 2, ΣΕΕ, υπενθυμίζεται ότι, κατά τη διάταξη αυτή, κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης δρα εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που του ανατίθενται από τις Συνθήκες, σύμφωνα με τις διαδικασίες, τους όρους και τους σκοπούς τους οποίους αυτές προβλέπουν. Η εν λόγω διάταξη αποτελεί έκφραση της αρχής της θεσμικής ισορροπίας που είναι χαρακτηριστικό γνώρισμα της θεσμικής δομής της Ένωσης και η οποία συνεπάγεται ότι το καθένα από τα θεσμικά όργανα ασκεί τις αρμοδιότητές του με σεβασμό προς τις αρμοδιότητες των άλλων θεσμικών οργάνων (βλ. απόφαση Συμβούλιο κατά Επιτροπής, C-409/13, EU:C:2015:217, σκέψη 64 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 70 Για τους λόγους όμως που αναφέρθηκαν στις σκέψεις 66 και 67 της παρούσας αποφάσεως, το άρθρο 2, δεύτερη περίοδος, της προσβαλλομένης αποφάσεως συμμορφώνεται και προς την υποχρέωση του άρθρου 13, παράγραφος 2, ΣΕΕ, κατά την οποία κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης δρα εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που του ανατίθενται από τις Συνθήκες.
- 71 Ομοίως, η διάταξη αυτή της εν λόγω αποφάσεως ουδόλως στοιχειοθετεί παραβίαση της αρχής της θεσμικής ισορροπίας.
- 72 Τέλος, όσον αφορά την προβαλλόμενη παράβαση του άρθρου 295 ΣΛΕΕ, το άρθρο αυτό δεν αντιτίθεται σε δυνατότητα του Συμβουλίου να ρυθμίζει, στην απόφαση περί εγκρίσεως της διαπραγματεύσεως, τους όρους της περιοδικής ενημερώσεως που πρέπει να του παρέχεται από την Επιτροπή καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας διαπραγματεύσεως ενόψει της συνάψεως διεθνούς συμφωνίας από την Ένωση.

- 73 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το ακυρωτικό αίτημα της Επιτροπής πρέπει να απορριφθεί κατά το μέτρο που αφορά το άρθρο 2, δεύτερη περίοδος, της ως άνω αποφάσεως.
- 74 Δεύτερον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το τμήμα Α του παραρτήματος της προσβαλλομένης αποφάσεως, που περιέχει τις επίδικες οδηγίες διαπραγματεύσεως, παραβιάζει την κατά το άρθρο 218, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων οι οποίες ανατίθενται, αντιστοίχως, στο Συμβούλιο και στην ειδική επιτροπή καθώς και στην Επιτροπή ως διαπραγματευτή, και αντιβαίνει στο άρθρο 13, παράγραφος 2, ΣΕΕ καθώς και στη θεσμική ισορροπία.
- 75 Δεδομένων των γραπτών και προφορικών παρατηρήσεων που υποβλήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου και με την υπόμνηση ότι το Συμβούλιο, εν προκειμένω, όρισε ειδική επιτροπή, πρέπει να κριθεί, καταρχάς, αν το Συμβούλιο έχει την εξουσία να προβλέψει, στις οδηγίες διαπραγματεύσεως, διαδικαστικούς κανόνες όπως οι επίδικοι εν προκειμένω και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, αν οι κανόνες του τμήματος Α του παραρτήματος της προσβαλλομένης αποφάσεως τηρούν την κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των θεσμικών οργάνων και της ειδικής επιτροπής την οποία προβλέπει το άρθρο 218, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ.
- 76 Συναφώς, από την τρίτη περίοδο του σημείου 1 του τμήματος Α του παραρτήματος της προσβαλλομένης αποφάσεως, σε συνδυασμό με το δεύτερο εδάφιο της δηλώσεως του Συμβουλίου της 8ης Μαΐου 2013, προκύπτει ότι η ειδική επιτροπή την οποία έχει ορίσει το Συμβούλιο «έχει την εντολή να παρακολουθεί τη διεξαγωγή των διαπραγματεύσεων και να καθοδηγεί τον διαπραγματευτή, έχοντας υπόψη τις διαπραγματευτικές οδηγίες που ενέκρινε το Συμβούλιο». Εξάλλου, η τέταρτη περίοδος του σημείου 1 του ως άνω τμήματος Α προβλέπει ότι το κράτος μέλος το οποίο ασκεί την Προεδρία του Συμβουλίου πρέπει να διοργανώνει τις συνεδριάσεις της εν λόγω επιτροπής και να ασκεί χρέη προέδρου.
- 77 Εφόσον το Συμβούλιο έχει την εξουσία να ορίσει ειδική επιτροπή, η δε Επιτροπή οφείλει, κατά το άρθρο 218, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ, να διεξαγάγει τις διαπραγματεύσεις «σε διαβούλευση με την ως άνω επιτροπή», η Επιτροπή οφείλει να ενημερώσει την ειδική επιτροπή για όλες τις πτυχές των διαπραγματεύσεων ώστε να μπορεί να ζητήσει λυσιτελώς τη γνώμη της. Μόνο κατ' αυτόν τον τρόπο είναι σε θέση η ειδική επιτροπή να διατυπώσει γνώμες και υποδείξεις σχετικά με τις θέσεις τις οποίες πρέπει να λάβει η Επιτροπή κατά τις διαπραγματεύσεις.
- 78 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το άρθρο 218, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι παρέχει την εξουσία στο Συμβούλιο να προβλέψει, στις οδηγίες διαπραγματεύσεως, τους λεπτομερείς κανόνες που διέπουν τη διαδικασία ενημερώσεως, επικοινωνίας και διαβουλεύσεως μεταξύ της ειδικής επιτροπής και της Επιτροπής, εφόσον οι κανόνες αυτοί ανταποκρίνονται στον σκοπό της διασφαλίσεως, από εσωτερικής απόψεως, ενός εύρυθμου συντονισμού.
- 79 Πρέπει όμως να εξακριβωθεί αν το τμήμα Α του παραρτήματος της προσβαλλομένης αποφάσεως περιλαμβάνει και άλλες διατάξεις οι οποίες, ενώ έχουν διαδικαστικό χαρακτήρα, είναι ικανές να στερήσουν τον διαπραγματευτή από την εξουσία που του αναγνωρίζει το άρθρο 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ.
- 80 Σχετικά με την πρώτη περίοδο του σημείου 1 του τμήματος Α του παραρτήματος της προσβαλλομένης αποφάσεως, κατά την οποία «η Επιτροπή διεξάγει διαπραγματεύσεις σύμφωνα με την εν ισχύ συναφή νομοθεσία της Ένωσης», επισημαίνεται ότι πρόκειται για γενικής φύσεως υπόμνηση που οριοθετεί το πεδίο δράσεως το οποίο διαθέτει η Επιτροπή συναφώς. Προς τούτο επισημαίνεται, εξάλλου, εύστοχα στην πρώτη περίοδο του σημείου 2 του ως άνω τμήματος Α ότι «οι διαπραγματεύσεις πρέπει να προετοιμάζονται αρκετά έγκαιρα».
- 81 Σε ό,τι αφορά τη δεύτερη περίοδο του ως άνω σημείου, κατά την οποία, για τους σκοπούς της προπαρασκευής των διαπραγματεύσεων, «η Επιτροπή ενημερώνει το Συμβούλιο για το προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα και τα υπό διαπραγμάτευση θέματα και διαβιβάζει τα συναφή έγγραφα το ταχύτερο

δυνατό, προκειμένου τα μέλη της ειδικής επιτροπής να έχουν στη διάθεσή τους εύλογο χρονικό διάστημα ώστε να προετοιμασθούν σωστά για τις επόμενες διαπραγματεύσεις», επισημαίνεται ότι, αφενός, το στοιχείο αυτό αποσαφηνίζει την υποχρέωση που προβλέπει το άρθρο 2, δεύτερη περίοδος, της προσβαλλομένης αποφάσεως, η οποία είναι σύμφωνη προς το άρθρο 218, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ, όπως προκύπτει από τη σκέψη 68 της παρούσας αποφάσεως. Αφετέρου, το στοιχείο αυτό καθορίζει τους όρους διαβουλεύσεως με την ειδική επιτροπή την οποία ορίζει το Συμβούλιο βάσει του άρθρου 218, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ.

- 82 Το ίδιο ισχύει για το σημείο 4 του τμήματος Α του παραρτήματος της ως άνω αποφάσεως, που προβλέπει ότι «η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο έκθεση σχετικά με την έκβαση των διαπραγματεύσεων μετά από κάθε διαπραγματευτική συνεδρία και, εν πάση περιπτώσει, τουλάχιστον, ανά τρίμηνο» και ότι «[η] Επιτροπή αναφέρει στο Συμβούλιο τα σημαντικά προβλήματα που ανακύπτουν κατά τις διαπραγματεύσεις και ζητεί επ' αυτών τη γνώμη της ειδικής επιτροπής».
- 83 Τέλος, η δεύτερη περίοδος του σημείου 3 του τμήματος Α του παραρτήματος της προσβαλλομένης αποφάσεως, που επιτρέπει να ζητηθούν συμβουλές από την επιτροπή για την κλιματική αλλαγή για ειδικές τεχνικές πτυχές των διαπραγματεύσεων, «υπό την προϋπόθεση ότι έχει ληφθεί προηγουμένως η άδεια της ειδικής επιτροπής», πρέπει επίσης να θεωρείται ως εμπίπτουσα στους όρους διαβουλεύσεως με την ειδική επιτροπή.
- 84 Συνεπώς, τα στοιχεία του ως άνω τμήματος Α τα οποία εξετάστηκαν στις σκέψεις 80 έως 83 της παρούσας αποφάσεως δεν αντιβαίνουν ούτε στο άρθρο 218, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ, ούτε στο άρθρο 13, παράγραφος 2, ΣΕΕ, ούτε στην αρχή της θεσμικής ισορροπίας, ούτε στο άρθρο 295 ΣΛΕΕ.
- 85 Κατά συνέπεια, απομένει, τέλος, η εκτίμηση δύο στοιχείων του τμήματος Α του παραρτήματος της προσβαλλομένης αποφάσεως, ήτοι της δεύτερης περιόδου του σημείου του 1, που προβλέπει ότι «[ό]που ενδείκνυται, καθορίζονται λεπτομερείς διαπραγματευτικές θέσεις της Ένωσης, στο πλαίσιο της ειδικής επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 1, [παράγραφος] 2, ή στο πλαίσιο του Συμβουλίου» καθώς και του επιμέρους στοιχείου της πρώτης περιόδου του σημείου 3 του εν λόγω τμήματος Α, που επιτρέπει στην ειδική επιτροπή, πριν από κάθε διαπραγματευτική συνεδρία, «να καθορ[ίσει τις] διαπραγματευτικές θέσεις».
- 86 Πρέπει να επισημανθεί ότι τα ανωτέρω οριζόμενα συνιστούν διατάξεις που αποσκοπούν σε δέσμευση του διαπραγματευτή.
- 87 Ειδικότερα, μολονότι το Συμβούλιο αρκείται να υποστηρίξει ότι οι διαπραγματευτικές θέσεις έχουν σκοπό να συνδράμουν τον διαπραγματευτή και δεν μπορούν να νοηθούν υπό την έννοια ότι συνεπάγονται υποχρέωση της Επιτροπής να επιτύχει το «συνιστώμενο αποτέλεσμα», από τις ως άνω διατάξεις, ερμηνευόμενες βάσει του γράμματός τους και του πλαισίου στο οποίο εντάσσονται, προκύπτει ότι σκοπός τους είναι οι ως άνω θέσεις να έχουν δεσμευτικά αποτελέσματα για τον διαπραγματευτή.
- 88 Ο δεσμευτικός αυτός χαρακτήρας των θέσεων που καθορίζονται από την ειδική επιτροπή ή, ενδεχομένως, από το Συμβούλιο αντιβαίνει όμως στο άρθρο 218, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ.
- 89 Ειδικότερα, αφενός, τα δύο στοιχεία στα οποία αναφέρεται η σκέψη 85 της παρούσας αποφάσεως αναθέτουν στην ειδική επιτροπή το καθήκον να καθορίσει λεπτομερείς διαπραγματευτικές θέσεις της Ένωσης, το οποίο υπερβαίνει τον συμβουλευτικό ρόλο ο οποίος της αποδίδεται με τη διάταξη αυτή.
- 90 Αφετέρου, μολονότι το άρθρο 218, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ επιτρέπει, βεβαίως, στο Συμβούλιο να καταρτίζει οδηγίες διαπραγματεύσεως, η διάταξη αυτή, σε αντίθεση με τα προβλεπόμενα στη δεύτερη περίοδο του σημείου 1 του τμήματος Α του παραρτήματος της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεν παρέχει στο ως άνω θεσμικό όργανο την εξουσία να επιβάλει στον διαπραγματευτή «λεπτομερείς διαπραγματευτικές θέσεις».

- 91 Συνεπώς, το Συμβούλιο, περιλαμβάνοντας τα εν λόγω στοιχεία στις οδηγίες διαπραγματεύσεως, παρέβη την κατά το άρθρο 13, παράγραφος 2, ΣΕΕ υποχρέωση να δρα εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που του ανατίθενται από το άρθρο 218, παράγραφοι 2 έως 4, ΣΛΕΕ.
- 92 Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο παρέβη επίσης την αρχή της θεσμικής ισορροπίας.
- 93 Υπ' αυτές τις συνθήκες, η δεύτερη περίοδος του σημείου 1 του τμήματος Α του παραρτήματος της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθώς και η φράση «[να καθορισθούν] και οι διαπραγματευτικές θέσεις» της πρώτης περιόδου του σημείου 3 του ως άνω τμήματος Α πρέπει να ακυρωθούν.
- 94 Σε ό,τι αφορά τις προϋποθέσεις μερικής ακύρωσης μιας πράξεως της Ένωσης, από πάγια νομολογία προκύπτει ότι μια τέτοια ακύρωση είναι δυνατή μόνο κατά το μέτρο που τα στοιχεία των οποίων ζητείται η ακύρωση μπορούν να αποσπασθούν από την υπόλοιπη πράξη (βλ. αποφάσεις Επιτροπή κατά Συμβουλίου, C-29/99, EU:C:2002:734, σκέψη 45, και Γερμανία κατά Επιτροπής, C-239/01, EU:C:2003:514, σκέψη 33). Το Δικαστήριο έχει επανειλημμένως κρίνει ότι η επιταγή αυτή περί δυνατότητας διαχωρισμού δεν πληρούται όταν η μερική ακύρωση μιας πράξεως θα είχε ως αποτέλεσμα να μεταβληθεί η ουσία της πράξεως αυτής (βλ. αποφάσεις Επιτροπή κατά Πολωνίας, C-504/09 P, EU:C:2012:178, σκέψη 98, καθώς και Επιτροπή κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, C-427/12, EU:C:2014:170, σκέψη 16). Η δε εξέταση της δυνατότητας διαχωρισμού των επίμαχων διατάξεων προϋποθέτει την εξέταση του περιεχομένου των εν λόγω διατάξεων, προκειμένου το Δικαστήριο να μπορέσει να εκτιμήσει αν η ακύρωσή τους θα μετέβαλλε το πνεύμα και την ουσία της προσβαλλομένης αποφάσεως (βλ. απόφαση Επιτροπή κατά Εσθονίας, C-505/09 P, EU:C:2012:179, σκέψη 112 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 95 Εν προκειμένω, η δεύτερη περίοδος του σημείου 1 του τμήματος Α του παραρτήματος της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθώς και η φράση «[να καθορισθούν] και οι διαπραγματευτικές θέσεις» της πρώτης περιόδου του σημείου 3 του ως άνω τμήματος Α, που παρατίθενται στη σκέψη 85 της παρούσας αποφάσεως, μπορούν να αποσπασθούν από το υπόλοιπο μέρος της ως άνω αποφάσεως. Ειδικότερα, τα δύο αυτά προς ακύρωση στοιχεία δεν μεταβάλλουν την ουσία της προσβαλλομένης αποφάσεως και, ιδίως, δεν έχουν επιπτώσεις στις υποχρεώσεις της Επιτροπής σχετικά με τη διεξαγωγή των διαπραγματεύσεως, όπως αυτές προκύπτουν από τις οδηγίες διαπραγματεύσεως που περιλαμβάνονται στο παράρτημα της εν λόγω αποφάσεως, και σχετικά με την ενημέρωση του Συμβουλίου, βάσει του άρθρου 2, δεύτερη περίοδος, της εν λόγω αποφάσεως.
- 96 Εξάλλου, η εν λόγω ακύρωση δεν μπορεί να μεταβάλει ούτε την ουσία των λοιπών στοιχείων του τμήματος Α του παραρτήματος της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 97 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι στο τμήμα Α, που φέρει τον τίτλο «Διαπραγματευτική διαδικασία», του παραρτήματος της προσβαλλομένης αποφάσεως πρέπει να ακυρωθούν:
- η δεύτερη περίοδος του σημείου 1 του ως άνω τμήματος Α, κατά την οποία, «[ό]που ενδείκνυται, καθορίζονται λεπτομερείς διαπραγματευτικές θέσεις της Ένωσης, στο πλαίσιο της ειδικής επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 1, [παράγραφος] 2, ή στο πλαίσιο του Συμβουλίου», και
 - στο σημείο 3 του εν λόγω τμήματος, η φράση «[να καθορισθούν] και οι διαπραγματευτικές θέσεις».

Επί των δικαστικών εξόδων

- 98 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Εφόσον η προσφυγή της Επιτροπής έγινε εν μέρει δεκτή, η Επιτροπή και το Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 138,

παράγραφος 3, του ως άνω Κανονισμού, φέρουν έκαστος τα δικαστικά του έξοδα, περιλαμβανομένων των εξόδων της διαδικασίας που οδήγησε στην έκδοση της διατάξεως Επιτροπή κατά Συμβουλίου (C-425/13, EU:C:2014:91).

- ⁹⁹ Κατά το άρθρο 140, παράγραφος 1, του εν λόγω Κανονισμού, το Κοινοβούλιο καθώς και η Τσεχική Δημοκρατία, το Βασίλειο της Δανίας, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η Γαλλική Δημοκρατία, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, η Δημοκρατία της Πολωνίας, το Βασίλειο της Σουηδίας και το Ηνωμένο Βασίλειο φέρουν έκαστος τα δικαστικά του έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφασίζει:

- 1) Ακυρώνει, στο τμήμα Α, που φέρει τον τίτλο «Διαπραγματευτική διαδικασία», του παραρτήματος της αποφάσεως του Συμβουλίου της 13ης Μαΐου 2013, με την οποία εγκρίνεται η έναρξη διαπραγματεύσεων για τη σύνδεση του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της Αυστραλίας:
 - τη δεύτερη περίοδο του σημείου 1 του ως άνω τμήματος Α, κατά την οποία, «[ό]που ενδείκνυται, καθορίζονται λεπτομερείς διαπραγματευτικές θέσεις της Ένωσης, στο πλαίσιο της ειδικής επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 1, [παράγραφος] 2, ή στο πλαίσιο του Συμβουλίου», και
 - στο σημείο 3 του εν λόγω τμήματος, τη φράση «[να καθορισθούν] και οι διαπραγματευτικές θέσεις».
- 2) Απορρίπτει κατά τα λοιπά την προσφυγή.
- 3) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης φέρουν έκαστος τα δικαστικά του έξοδα, περιλαμβανομένων των εξόδων της διαδικασίας που οδήγησε στην έκδοση της διατάξεως Επιτροπή κατά Συμβουλίου (C-425/13, EU:C:2014:91).
- 4) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καθώς και η Τσεχική Δημοκρατία, το Βασίλειο της Δανίας, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η Γαλλική Δημοκρατία, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, η Δημοκρατία της Πολωνίας, το Βασίλειο της Σουηδίας καθώς και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας φέρουν έκαστος τα δικαστικά του έξοδα.

(υπογραφές)